

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים ?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר נגר בנין עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של נגר בנין. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא נגר בנין ?

זה הוא עובד אשר עיקר תפקידו הוא לבנות ולהתקין מתקנים ומבנים מעץ, עץ לבוד, וחומרים דומים בבתיים ובבניינים חדשים ו/או לשפץ בהתאם בתים ובניינים קיימים

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה ?

- עבודת נגר הבנין מתבצעת לעתים קרובות בגובה ניכר ועל גבי משטחים עיליים. הוא עלול לפול, להיפצע קשות ואף להיהרג
- נגר הבנין העובד לעתים קרובות עם כלי עבודה חשמליים מטלטלים או שעבודתם מתבצעת בסמיכות לקווי חשמל חשופים (מחוץ לבית או בתוכו) עלול להיפגע ולהתחשמל
- הנגר העובד עם מכשירים, כלי עבודה ומכל מתכת חדים עלול להיפצע מהם
- הנגר עובד לעתים קרובות כשהוא חשוף לשמש חזקה או בתנאים של מזג אוויר קשה. זה עלול לפגוע בבריאותו
- חומרים מסוימים שהנגר משתמש בהם או מסיר אותם ממקומם (דבקים, ממיסים, חומרים דביקים, גבס, אסבסט, וכו') עלולים לסכן את הבריאות ואף לגרום לסרטן
- נגרים מטפלים במשאות כבדים (עצים, רעפי תקרה, לוחות גבס, וכו') והם עובדים מדי פעם בתנחות לא-נוחות (בכריעת ברך, בכפיפה, תוך כדי הישענות, במצב התמתחות, וכו'). כל אלה עלולים לגרום לפציעה ופגיעה בריאותית
- נגרים עלולים למעוד על ערמות אשפה ופסולת בנין, ולהיפגע כתוצאה מכך.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 נפילות מגובה וממשטחים מוגבהים(פיגומים, סולמות, וכו'), וגם תוך כדי עלייה וירידה מהם
- 2 היפגעות על ידי חפצים נופלים או ע"י עצמים הנישאים בידי עובדים אחרים (עצים, לוחות גבס, רעפים, וכו')
- 3 מכות חשמל כתוצאה ממגע בציוד חשמלי פגום (במיוחד כלי עבודה חשמליים מטלטלים), כבלי חשמל, וכו'
- 4 2 חתכים ודקירות, הנגרמים ע"י כלי עבודה מכניים, סכינים, כלים חדים, וכדומה
- 4 קטיעת אצבעות בעת עבודה עם משור חשמלי או ציוד מכני דומה
- 2 פציעות, במיוחד של העיניים, הנגרמות ע"י שבבי עץ מעופפים, או פסולת אחרת
- 2 כוויות, הנגרמות ממגע עם דבק חם, וכדומה.

סיכונים פיזיקליים

- 2 קרינת אולטרא-סגול כאשר חשופים במישורין לקרינת שמש למשך זמן רב
- 2 חשיפה לרעש-יתר הנגרם על ידי ציוד מכני (משורים, מקדחות, פטישים, אקדחי מסמרות, וכו')
- 2 חשיפה לגורמים אקלימיים סביבתיים (טמפרטורות גבוהות או נמוכות, גשמים, רוחות) הגורמים למחלות אקוטיות (הצטננויות, נזלת, מכת חום, וכו') או כרוניות (שגרון, וכו')

סיכונים כימיים

- 5 חשיפה לממסים (חומרי-ניקוי, מסירי-שומנים, וכו'), חומרי איטום (דבקים, חומרים דביקים,..) והאדים שלהם
- 5 חשיפה לחלקיקי אבק הנוצרים ע"י פעולות מכניות (חיתוך, קידוח, הקצעה, שיוף, ליטוש, וכו'), טיפול בעצי הבנייה, פסולות, וכו'
- 5 חשיפה לסיבים טבעיים (כגון אסבסט, ראה הערה 1) או מלאכותיים (צמר סלעים, סיבי זכוכית, וכו') חשיפה לקוטלי-מזיקים, שמשתמשים בהם להדברת המזיקים באתר הבנייה (ראה הערה 2).

סיכונים ביולוגיים

- 5 תגובות שליליות של העור(אלרגיות, פריחות,...) ושל מערכת הנשימה, כתוצאה ממגע עם לשלשת של צפרים והפרשות של נברנים וחרקים
- 2 השפעות בריאותיות שונות, כתוצאה ממגע עם טפילים הנמצאים בקני הציפורים
- 2 השפעות בריאותיות שונות כתוצאה ממגע עם חרקים ועכבישים.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

פציעות שריר-שלד הקשורות בתנוחות עבודה לקויות (כולל עבודה ממושכת בעמידה, כריעת ברך, כפיפה, הישענות, התמתחות, וכו')
 מאמצי-יתר בזמן הטיפול בעצמים כבדים או מגושמים, כגון עצי בנין, לוחות, סולמות, כלי עבודה כבדים, וכו' חיוכים ותגרות הנובעים מחוסר שיתוף פעולה בין העובדים השונים.

רשימת אמצעי המניעה

- 1 יש להשתמש בחגורות בטיחות, רתמות, גידור מגן, וכו'; השתמש בנעליים עם סוליות ללא החלקה
- 2 יש להשתמש בביגוד מתאים ובציוד מגן אישי (קסדה, כפפות, משקפי-מגן, אטמי אוזניים,...), בהתאם למקרה ולצורך
- 3 יש לנתק כל כבל חשמל שאינו בשימוש, ולמנוע באמצעות נעילה נאותה כל אפשרות לחיבור מקרי שלהם
- 4 אין להפעיל כל ציוד ניסור/חיתוך/הקצעה/שיוף מכני וכו' שאין בו מיגון מתאים
- 5 יש להשתמש בציוד להגנת הנשימה

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

נגר; נגר קונסטרוקציות-עץ.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

בונה, מתקין, מחבר ומתקן מבנים ומתקנים מעץ, עץ לבוד, סיבית וכדומה, תוך שימוש בכלי עבודה ידניים ומכניים של נגר, ובהתאם לתקנוני הבנייה המקומיים: לומד את התכניות, הסקיצות והשרטוטים של הבנין כדי להפיק מידע המתייחס לסוג חומר הבנייה הדרוש, כגון עץ בניין או לוחות סיבית, ואת המידות של המבנה או המתקן אותו יש לייצר. בוחר את הסוג הספציפי של עץ הבניין או את החומרים האחרים. מכין תרשימים, תוך שימוש בסרגל, כלי שרטוט ומחוגה. מסמן את קווי החיתוך וההרכבה על החומרים, באמצעות עפרון, גיר, וקנה מידה. מעצב את החומרים בהתאם למידות שנקבעו, תוך שימוש במשורים, מפסלות ומקצועות. מרכז את החלקים החתוכים והמעובדים ומצמיד אותם ביחד באמצעות מסמרים, שגמים או דבק. מוודא, בעזרת אנך ופולס כי המתקן תואם את התכנון. בונה את השלד של המתקנים ואת התשתית שמתחת לרצפה. בונה מדרגות ומתקין מחיצות וארונות קיר. מכסה את התשתית התת-ריצפתית בנייר-בניין כדי למנוע רטיבות ומניח עליה קרשי רצפה, לוחות פרקט או עץ קשה אחר, באמצעות מסמרים, או על ידי הצמדתם לבסיס של אספלט או שרף. מתקין לוחות הבולמים את הרעידות, משתיקים את הרעש ומהווים קישוט על התקרות והקירות. מתאים ומתקין מסגרות טרומיות של חלונות ודלתות, דלתות, תריסים, ציפויים עמידים בפני מזג אוויר, קישוטי פנים וחוץ, ועושה עבודות גימור כדוגמת התקנת מנעולים, תיבות מכתבים ופסי מגן. בונה תבניות ומיגלשים המיועדים לשפיכת בטון. בונה פיגומים וסולמות הדרושים לשם הרכבת מבנים מעל לקומת הקרקע. לעתים מרתך חלקי מתכת אל חלקי מבני פלדה [לפי DOT].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

טפסן; בונה ומתקין פרגולות/מוסכים; מתקין מדרגות; מתקין פיגומים; מתקין ציפויי-רצפה וקירות; מתקין תריסים; נגר המתמחה בגימור; נגר מבנים-טרומיים; נגר מומחה (בידוד חום ורעש); נגר-רהיטים; עובד ציפויים; רצף.

מטלות

אחסנה; איטום; איסוף; בדיקה; בחירה (חומרי בנייה); בידוד (מחום, מרעש,...); בנייה; גימור; הברגה; הברקה; הברשה; הדבקה; הובלה; הזזה; הלבשה (דלתות וחלונות); הסרה ופירוק; הפעלה (ציוד מכני, וכו'); הצמדה; הקצעה; הקשה (בפטיש); הרכבה; הרמה והורדה; התאמה; התקנה; חיבור; חיזוק; חיתוך; חריצה; טיפוס; יישור; כונון; כיסוי; ליטוש; לימוד (תכניות); מדידה; מסמור; מריחה (צבע, פוליטורה,...); ניסור; ניקוי; סילוק (פסולת); סימון (מידות); סמור; פילוס; פירוק; צביעה; קביעה; קדיחה; רישום; ריתוך; שיוף; שרטוט; תיקון; תלייה.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

אבזרי חיבור ואיזוק; אנך; אקדח סיכות; אקדח מסמרות; ברגים; גרזן; גרזנון; כלי ניקוי(את, מגרפה, מטאטא, יעה,...); כלי שרטוט ומדידה; לוחות עץ, לבידים, לבידי-מלית; מברגה ומברגים; מהדקים; מכשירי נגרות מכניים; מלחציים; מלטשות; מלקחות; מנעולים; מסגרות עבודה; מפסלות; מפתחות ברגים; מקבות; מקצועות; מסורים (מסור-מתכת, מסור-יד, מסור מעגלי, משייפת; מתקני הרמה (גלגלות, חבקים, כבלי הרמה, כננות, מנופים, מגבה, שרשרות,...); סולמות; סכינים; סרגלים; פטישים; פיגומים; פלסים; צבתות; ציוד מכני חשמלי מטלטל; רתכת.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

חברות בנייה ותחזוקת מבנים; מבנים המיועדים לשיפוץ ושימור; קבלני בנין; תעשיית הבנייה.

הערות

1. האסבסט זוהה בתור "מסרטן-מוכה-לאדם". חשיפה לסיבי אסבסט יכולה להתרחש כאשר משפצים מבנים ישנים, או מסירים ומחליפים בידוד קיים.
2. משתמשים לעתים קרובות בחומרי הדברה בזמן הבנייה ולאחריו על מנת למנוע התרבות של מזיקים באתר המבנה.

מראי מקום

1. Bureau of Labor Statistics, 1998-99 Occupational Outlook Handbook (Online), Carpenters, [stats.bls.gov/oco/ocos/202.htm] accessed November, 5, 1998
2. NIOSH FACTS, Construction Safety and Health, July 1996 [www.cdc.gov/niosh/constfc.html]
3. המוסד לבטיחות ולגיהות: בטיחות בעבודות בנייה - אחריות ואחרים, 1997.
4. המוסד לבטיחות ולגיהות: בטיחות במכונות לעיבוד עץ, 1994.